

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ЕКОЛОГІЇ (факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: Анна ТАРАНЕНКО, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Основи сільськогосподарської екології
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни формування у здобувачів цілісного уявлення про явища і процеси в агросфері, принципів ведення екологічно збалансованого землеробства, необхідності комплексного проведення заходів, спрямованих на покращення екологічної ситуації у сільськогосподарському виробництві, навчити їх новим підходам і методам екологізації АПК, щоб забезпечити виробництво достатньої для суспільства кількості високоякісної продукції; формування екологічної свідомості.

Основні завдання навчальної дисципліни вивчення основних властивостей, структури та функціонування агробіогеоценозів як штучних екосистем; виявлення адаптації живих організмів агробіогеоценозів до факторів навколишнього середовища, в тому числі – антропогенних; знайомство з основами раціонального використання, оптимізації та охорони агроландшафтів..

Компетентності	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Загальні:</i> знання та розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт - <i>Фахові:</i> здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю; здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем; здатність приймати організаційні, природоохоронні та інші рішення, які забезпечують екологічно безпечне функціонування агроекосистем. 	<p>ПРН 1. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПРН 2. Вміти приймати організаційні, природоохоронні та інші рішення, які забезпечують екологічно безпечне функціонування агроекосистем.</p>

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	С.р.
Тема 1. Поняття про агроєкомистему та її екологічні чинники.	19	2	4	13
Тема 2. Динаміка, розвиток та стійкість агроєкосистеми.	21	4	4	13
Тема 3. Енергетика агроєкосистеми.	21	4	4	13
Тема 4. Охорона ґрунтового покриву.	19	2	4	13
Тема 5. Екологічні проблеми при використанні мінеральних добрив.	20	2	4	14
Тема 6. Пестициди як фактор забруднення навколишнього середовища.	20	2	4	14
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
ПРП 1	20	20	10	50
ПРП 2	20	20	10	50
Разом				100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Поняття про агроєкомистему та її екологічні чинники.	6	6	28	12
Тема 2. Динаміка, розвиток та стійкість агроєкосистеми.	6	6		12
Тема 3. Енергетика агроєкосистеми.	6	6		12
Тема 4. Охорона ґрунтового покриву.	6	6		12
Тема 5. Екологічні проблеми при використанні мінеральних добрив.	6	6		12
Тема 6. Пестициди як фактор забруднення навколишнього середовища.	6	6		12
				28
Разом	36	36	28	100

Критерії оцінювання виконання практичних завдань:

4-6	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
2-4	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
1-2	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи:

3-6	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1-3	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи:

25-28	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
15-25	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-15	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-5	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Трудовісність

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами

академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перерахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Городній М.М., Шикуча М.К., Гудков І.М. та ін Агроєкологія. Київ: Вища школа, 1993. 416 с.
2. Смаглій О.Ф., Кардашов А.Т., Литвак П.В. та ін. Агроєкологія: навчальний посібник. Київ: Вища освіта, 2006. 671 с.
3. Черников В.А., Алексахин Р.М., Голубев А.В., Чекерес А.И. и др. Агроэкология. – Москва: Колос, 2000. 536 с.
4. Жарінов В.І., Довгаль С.В. Словник-довідник по агроєкології. Київ: Урожай, 2001. – 374 с
5. Писаренко В. М., Писаренко П. В., Перебійник В. І. та ін. Агроєкологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Полтава: “Інтер Графіка”, 2003. 320 с.
6. Уразаев Н.А., Вакулин А.А., Никитин А.В. и др. Сельскохозяйственная экология. Москва: Колос, 2000. 304 с.
7. Фесенко А.М., Солошенко О.В., Гаврилович Н.Ю., Осипова Л.С., Безпалько В.В, Кочетова С.І. Агроєкологія: Посібник. Харків. 2013. 291 с.
8. Мягченко О. П. Основи екології. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 312 с.
9. Дегодюк Е.Г., Сайко В.Ф., Корнійчук М.С. Вирощування екологічно чистої продукції рослинництва. Київ: Урожай, 1992. 320 с.

10. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Львів: Афіша, 2000. 160 с.
11. Шумейко В.М., Глухівський І.В., Овруцький В.М. та ін. Екологічна токсикологія. Київ: Столиця, 1998. 204 с.
12. Потіш А.Ф., Медвідь В.Г. Екологія: основи теорії і практикум. Львів. 2003. 293 с.
13. Литвак П.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф., Дереча О.А.. Екологія та рослинництво. Житомир: Полісся, 2001. 230 с.
14. Лагутенко О.Т. Агроєкологія: Навчальний посібник. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. 206 с.
15. Патика В.П., Тараріко О.Г. Агроєкологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. 296 с.
16. Примак І.Д., Манько Ю.П., Рідей Н.М. та ін. Екологічні проблеми землеробства. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 456 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Агроєкологія [електронний підручник]. Режим доступу: <http://vthntusg.at.ua/load/agroekologija/3-1-0-31>